

BIOBLITZBCN

PARTICIPA-HI, EXPERIMENTA I GAUDEIX-NE

BIOBLITZBCN.MUSEUENCIENES.CAT

Equip d'Artròpodes del MCNB
Glòria Masó

BioBlitz o *EcoBlitz*: Cerca intensiva de biodiversitat en un espai verd urbà.
Intensa per voler aplegar a molts voluntaris
Intensa per fer-se en un període curt de temps.

Una bona ocasió per implicar a la ciutadania en un projecte científic.

Fer un inventari d'espècies

Sensibilitzar de la importància de
conèixer i conservar la natura

El pla de treball pot variar segons el grup taxonòmic a explorar, el nombre d'experts, l'edat i l'educació dels participants i la conscienciació de la ciutadania vers la natura.

1996 1er Bioblitz: Kenilworth Aquatic Gardens, Washington

1998 Walden Pond, Massachusetts, per entomòlegs de Harvard amb E. O. Wilson

2008 El Faro, Portugal i a Formentera, Illes Balears.

2010 1er BioBlitz a Barcelona: Promogut per A. Gómez-Bolea (Dept. Biol. Vegetal, UB), per M. J. Chesa (Dept. Medi Ambient, Ajuntament Bcn) i al que s'hi afegeix l'Equip del Dept. Artròpodes, MCNB.

BBB 2010

12 i 13 de juny

L'estudi de la biodiversitat vegetal

Centre neuràlgic
El pati de Ciències de la **UB**

El model BB portuguès, 2008

Experts per a l'estudi de les mostres

Visitants, universitaris i aficionats

BBB 2010

12 i 13 de juny

Equip d'artròpodes MCNB

L'estudi de la biodiversitat d'artròpodes

S'emmarca en la Festa
Parc de La Ciutadella

Els participants són
els visitants de la festa

Amb especialistes col·laboradors

BBB 2010

Parc de La Ciutadella
12 i 13 de juny

El dissabte vespre
En una Carpa

BioBlitzBCN 2010

Itinerari diürn: Itinerari nocturn:
Lloc: Parc de la Ciutadella
Data: 12/06/2010 13/06/2010
Recol·lector:

Presentació
Captació de visitants

Repartiment de pots i estris de recol·lecció i d'un dossier de fitxes de grups d'artròpodes

BBB 2010

Parc de La Ciutadella

El dissabte vespre Itinerari nocturn

Tot l'equip amb els visitants per cercar,
observar i recol·lectar.

Amb ajuda de lots

RD amb
aspiradors

Visita a una trampa
de llum

BBB 2010

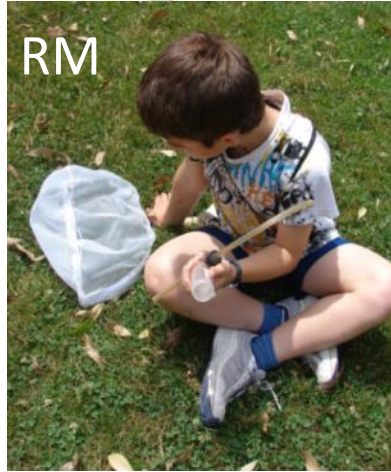
Parc de La Ciutadella

El diumenge al matí Itinerari diürn

RD

RM

BT

Visita a les trampes
“Malaise” i “Pitfall”

BBB 2010

El diumenge a les 13 h
Carpa - Laboratori

Observació de les mostres
recol·lectades

Lab. del Dept. Artròpodes
Separació, documentació, registre
Gestió de consultes i préstecs
Especialistes col·laboradors
Determinació espècies

BBB 2010

Parc de La Ciutadella

12 i 13 de juny

Resultats destacables

12 espècies de formigues*Deraeocoris flavilinea* (Costa, 1862)

Mírid poc comú a Catalunya i a la P. Ibèrica

Goula & Mata, 2011, *Nouv. Revue Ent.* (N.S.), 27(1): 91

BBB 2010

Coses de la vida GRAN BARCELONA

DILLUNS
14 DE JUNY DEL 2010

el Periòdic 33

Els dos models
del 2010
van marcar el futur
dels següents BBB

INICIATIVA NATURALISTA PIONERA A LA CAPITAL CATALANA

►► **Naturalistes en acció** ► El científic Jorge Mederos (de genolls) mostra als petits investigadors alguns dels insectes caçats ahir.

La Ciutadella més salvatge

Un grup de nens guiats per científics voluntaris inicien el primer estudi de la diversitat biològica del parc ■ La iniciativa forma part de les jornades BioBlitzBcn

HELENA LÓPEZ
BARCELONA

La ciutat catalana no s'havia molestada mai a estudiar la fauna d'un dels seus principals pulmons, com és el parc de la Ciutadella. Mai, fins ahir, quan un reduït encara que molt entregat grup de petits investigadors d'entre 6 i 11 anys, armats amb una lupa, una libreta, un bolígraf, un aspirador d'insectes, un caçapapallones i un pot de plàstic per guardar les ves troballes, van rastrejar la devesa amb aquest objectiu, en un dels tallers d'observació d'insectes organitzats dintre de les 24 hores de recerca naturalista per enriquir

el cens de la biodiversitat de la ciutat impulsada per la Universitat de Barcelona i l'ajuntament i batejada com a BioBlitzBcn 2010.

«Objectiu d'una iniciativa com aquesta és que els nens aprenguin a observar i a registrar la fauna de la Ciutadella», explica Maria José Medina, tècnica de l'àrea de Medi Ambient de l'ajuntament i ànima de BioBlitzBcn, la primera recerca de fauna urbana a càrrec de voluntaris -ciutadans, estudiants, nens i apassio-

LES ACTIVITATS

Durant dos dies s'han realitzat mirars guiats i recerques de faunisme al zoo i al parc del Laberint

nats aficionats i a partir d'aquest coneixement s'han organitzat la fauna de la ciutat, a més a més d'ofrir itineraris guiats d'observació per a tots els públics en diversos parcs de Barcelona, com el d'ahir al matí a la Ciutadella.

«He trobat un sabater d'aigua, dues cuques boleta, una aranya i una mosca», enumera amb decisió Gerard, que als seus 8 anys, a punt de fer-ne 9, es llaça. És un gran amant dels insectes. Tant que és l'encarregat de recollir un adult poc iniciat en la matèria sobre el mètode de captura que es fa servir. «Se sacseja l'arbrust i es posa a sota el papalloner japonès, gran paraigua invertebrat, i després s'obren cauen els papallons i els agafem, els mirarem amb la lupa i intentem identificar-los a la guia d'espècies que tenim», explica el nano amb molt d'entusiasme.

Totes les espècies recollides tant

en aquest taller, com a la resta dels organitzats durant tot el cap de setmana tant al parc de la Ciutadella com al pati de Ciències de la UB, a la plaça de la Universitat, i al parc del Laberint d'Horta (l'espai més silvestre dels analitzats), seran analitzades pel grup de voluntaris de BioBlitzBcn. «Els resultats obtinguts a la Ciutadella, on no s'havia portat a terme mai cap treball d'aquestes característiques, serviran de primer estudi, molt preliminar, per a una futura

LES CONCLUSIONS

A la reserva verda de Ciutat Vella hi ha poca varietat per l'excés de fumigació i d'arbres no autòctons

anàlisi més profunda de la biodiversitat del parc», afirma Chesa, que està convençuda que la ciència avança molt gràcies a les persones voluntàries que dediquen el seu temps lliure a idear iniciatives com l'experimentada aquests dies a la capital catalana.

Múltiples utilitats

Glòria Masó, conservadora d'artròpodes del Museu de Ciències Naturals de la Ciutadella i una altra de les actives voluntàries de l'experiència, apunta algunes altres de les utilitats dels resultats obtinguts. «Hem pogut veure que a la Ciutadella hi ha poca biodiversitat perquè es fumiga molt i perquè hi ha moltes espècies d'arbres no autòctons», apunta Masó. És a dir, els insectes busquen els arbres que coneixen i, si no els troben, com és el cas, se'n van. A més a més de confirmar aquesta poca riquesa, la conservadora explica que aquesta informació pot ser molt valuosa a l'hora d'idear futurs parcs.

Papallones, mosques, aranyes i escarabats -que els nens agafen sense miraments- han estat els protagonistes d'unes jornades que es van acabar amb el simbòlic alliberament de dos estornells i dos gripaus. ■

Entomologia ciutadana **BIOBLITZBCN**

Institut Català d'Ornitologia

S'amplia la comunicació i difusió
<http://bioblitzbcn.museuciencies.cat/>
Twitter #bioblitzbcn

2012 ...

Annual (abril-octubre) en 3/2 dies d'activitat
 1 matí per alumnes d'ESO i de Batxillerat
 I resta per a famílies i públic (amb inscripció)

Presentació i repartiment d'estris

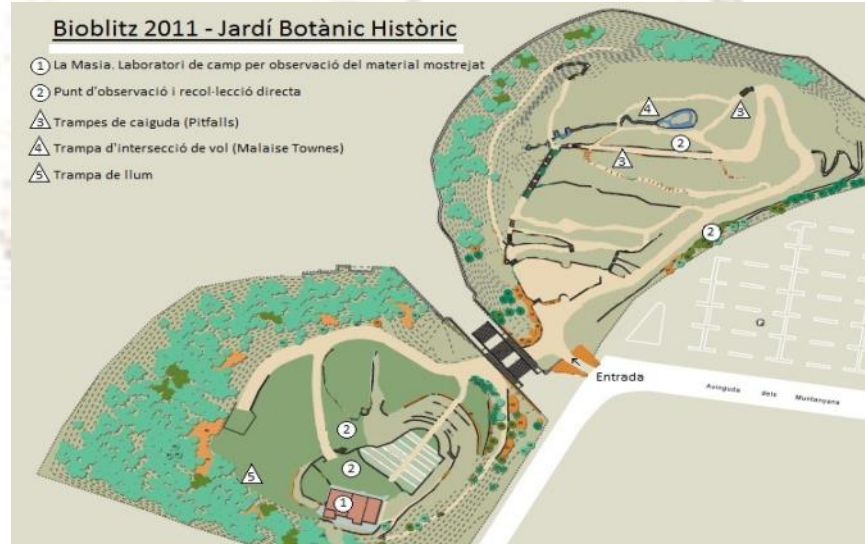
El pla de treball d'artròpodes varia poc

- 2/4 itineraris x dia (diurns)
- 30 /15 persones x itinerari
- Grups recol·lectors de 3 persones

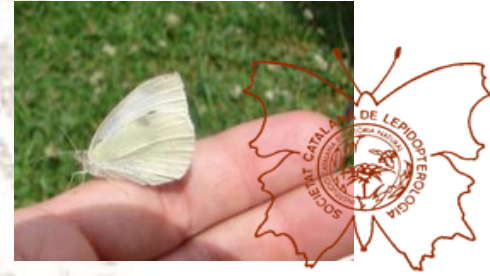
- 45 minuts d'observació de camp
- 45 minuts de laboratori

2012 ...

Lloc de parada: RD i BA i lloc de trampes

Col·locació d'1 trampa "malaise" i 8 trampes "pitfall" a 4 dies de l'activitat

Ampliació i adequació dels laboratoris

2012 ...

2016 ...

Càmera connectada a PC amb projecció a pantalla

Preparació i etiquetatge

2016 ...

Ens afegim al *Projecte europeu "CEBRA"*
Per establir iguals protocols de recol·lecció en els BB

Major control per part dels tècnics

10' de RD

10' de BT

10' de RM

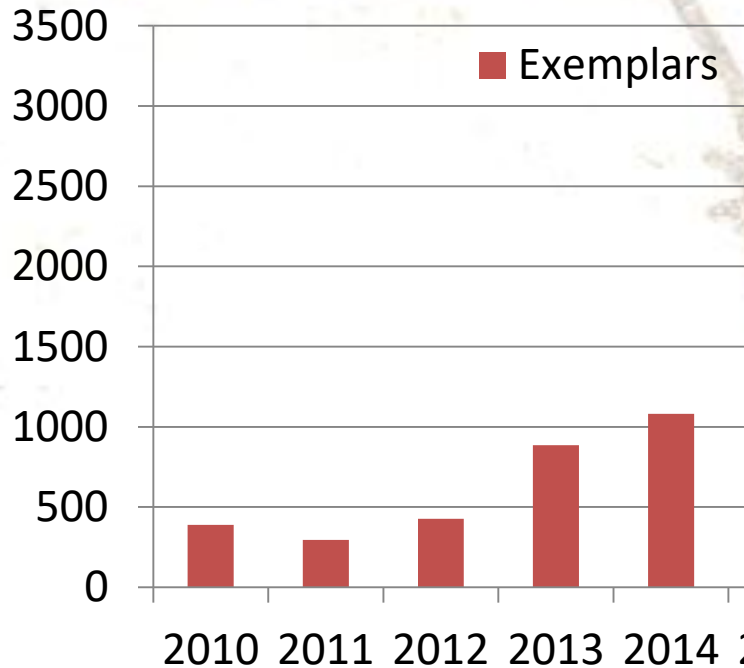
BIOBLITZBCN		2016
JORNADA OBERTA DE RECERCA NATURALISTA		
Jardí Botànic (Montjuïc)		
15-IV	☐	16-IV ☐ 17-IV ☐
10:00 h	☐	12:30h ☐
Mètode RD	☐	BT ☐ RM ☐
Núm. mostra: _____		
Núm. participants: _____		

Més pots i més control
d'etiquetatge
Més complexitat en els
laboratoris

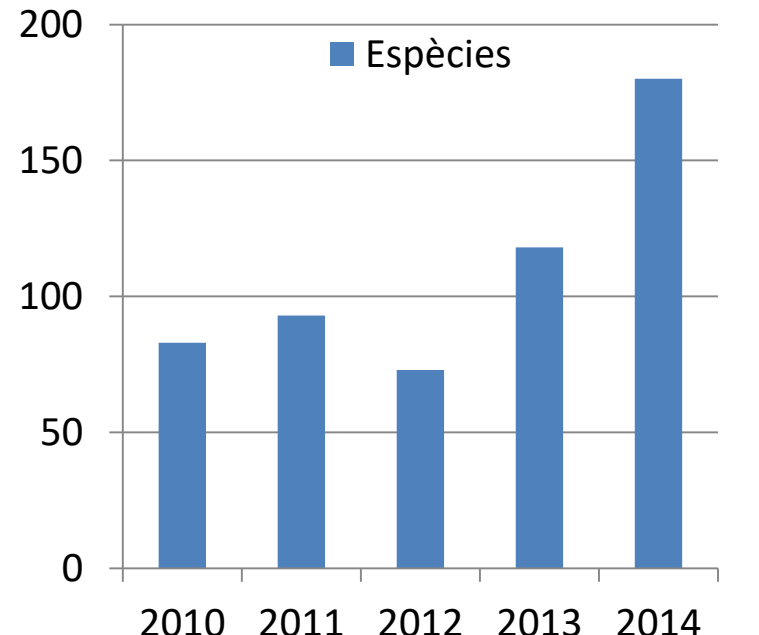
- Millor eficiència recol·lectora
- Dades més comparables entre anys, parcs i entre diferents ciutats europees

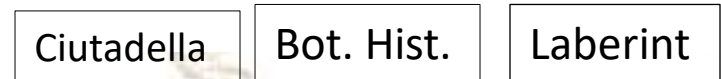
Dades informatives: eficiència recol·lectora

2 dies 2 I.   2 dies 4-6 I.   2 dies 4-6 I.   2 dies 4-6 I.   2 dies 4-6 I.

13-VI   9-X   19-V   20-IV   31-V

Resultats científics: Inventari d'espècies

Data portal GBIF.ES Data resource: BioBlitz Barcelona 2010-14

Data portal GBIF.ES

Home

Institutions, collections and projects

Datasets

Georeferenced data

Search

www.gbif.es ▾

Language ▾

Help

Registres d'ocurrència

Cerca ràpida

Personalitzar els filtres ▾

16 resultats per a Data resource: BioBlitz Barcelona 2010-14

Filtres seleccionats:

Collector: A. Viñolas, J. M. Diñguez ×

Lifeform: Arthropods ×

Family: * ×

> Esborrar totes

Restringir els resultats

Filtres seleccionats

 Collector: A. Viñolas, J. M. Diñguez Lifeform: Arthropods Family: *

> Esborrar totes

▼ Taxonomic

Scientific name

 Acrotona (1) Aleochara (1) Amara aenea (1) Amphimallon majale (1)

seleccioneu més...

Registres

Mapa

Gràfiques

Baixades

per pàgina: 50 ▾

classifica: Data afegida ▾

ordre: Descendent ▾

Amara Stephens, 1827 | País: España | Institució: Museu De Ciències Naturals De Barcelona

Número de catàleg: 63

[Veure registre](#)**Asida Latreille, 1802** | País: España | Institució: Museu De Ciències Naturals De Barcelona

Número de catàleg: 66

[Veure registre](#)**Aleochara Gravenhorst, 1802** | País: España | Institució: Museu De Ciències Naturals De Barcelona

Número de catàleg: 79

[Veure registre](#)**Cantharidae Imhoff, 1856** | País: España | Institució: Museu De Ciències Naturals De Barcelona

Número de catàleg: 73

[Veure registre](#)**Acrotona Thomson, 1859** | País: España | Institució: Museu De Ciències Naturals De Barcelona

Número de catàleg: 74

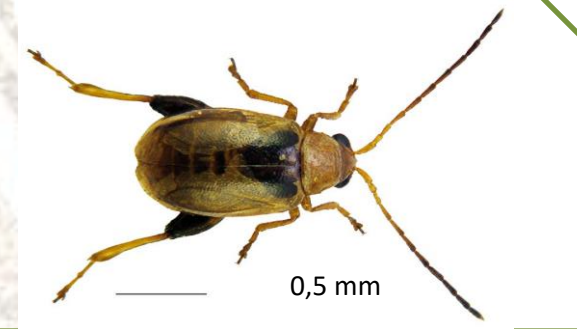
Espècies a destacar en els BBB del 2011 al 2018

2013 Parc del Laberint (Collserola)*Dolichopeza (D.) hispanica* Mannheims, 1951

Tipúlid, 1a cita a Catalunya i confirmació per P.I.

Mederos, Caballero & Masó, 2014, *Rev. gaditana de Entom.*, 5 (1): 73-78**2014 Parc del Laberint (Collserola)***Longitarsus substriatus* Kutschera, 1862

Crisomèlid, 2a cita per la P. Ibèrica.

2015 Jardí Botànic (Montjuïc)*Arenocoris waltii* (Herrich-Schaeffer, 1834)

Coréid, poc comú a Catalunya i a la P. Ibèrica.

2017 Jardí Botànic (Montjuïc)
Psocoptera bicèfal (funcionals)

Arturo Baz, Univ. Alcalà

2018 Jardí Botànic Històric (Montjuïc)
Tipula (Yamotipula) lateralis Meigen, 1804
1a Cita per a la província de Barcelona

Mederos et al., N. S. en curs.

2015-2016 Jardí Botànic (Montjuïc)
Linepithema humile (Mayr, 1868)
Formiga argentina

2013 i 2014 Parc del Laberint (Collserola)
2010 Parc de la Ciutadella
Lasius neglectus
VanLoon, 1990

Formigues exòtiques invasores

BB-Aracnològic

Can Catà
2018
Serra de Collserola

Parc del Laberint
2013 i 2014

Oreneta
2017 i 2018

Putxet
2018

Jardí Botànic
2015, 2016 i 2017

Jardí Botànic Històric
2011 i 2012

Montjuïc

Parc de la Ciutadella
2010

Ciutat Vella

J.A. Barrientos

El Centre Neuràlgic

J.A. Zaragoza

J. Mederos

J. Pujade-Villar

M. Goula

D. Fernández

D. Lluçà

R. Martin

A. Viñolas

J. Bentanachs

M. Prieto

J. Muñoz-Batet

J.M. Diéguez

F. Garcia i X. Espadaler

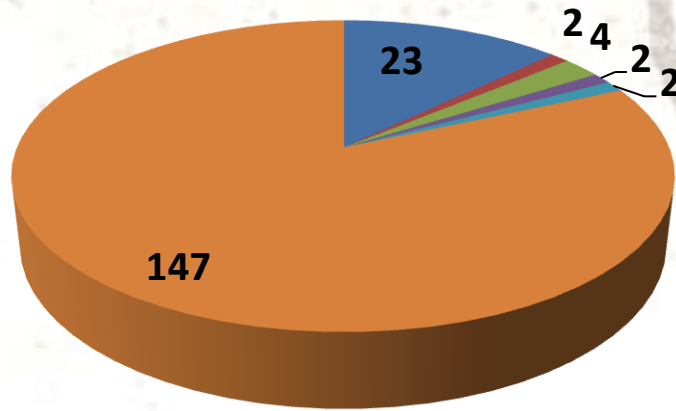

Gràcies per l'atenció

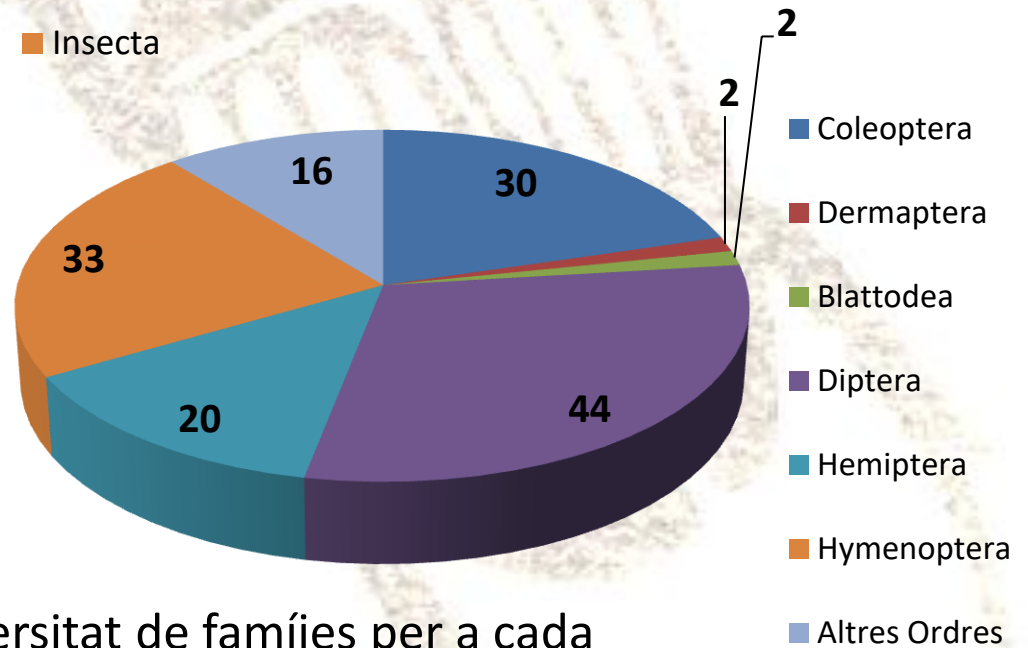
Resultats científics

BBB del 2010 al 2014

Diversitat de famílies per a cada classe d'Arthropoda

- Arachnida
- Diplopoda
- Chilopoda
- Entognatha
- Malacostraca
- Insecta

Diversitat de famílies per a cada ordre de la classe Insecta.

- Coleoptera
- Dermaptera
- Blattodea
- Diptera
- Hemiptera
- Hymenoptera
- Altres Ordres